

Aesculus pavia 'Splendens'

Piet de Jong

In 1996 wijdde onze Belgische zustervereniging een studiedag aan het geslacht Aesculus. Dirk Benoit, één van de inleiders, had van zijn boomkwekerij 'Pavia' in Deerlijk een bijzonder sortiment Aesculus meegebracht en zo keerde ik huiswaarts met een kastanje, die mij al langer fascineerde, Aesculus pavia 'Splendens' Ik had eerder een struik met de naam Aesculus splendens gezien in het Arboretum Hemelrijk, maar was niet erg onder de indruk van de bloemen, die volgens Sargent (citaat uit Bean, Trees & Shrubs) 'probably the handsomest in the genus' zouden zijn.

De meeste bronnen beschouwen m.i. terecht *Aesculus splendens* louter als een synoniem van *A. pavia*. Een verschil met de laatstgenoemde is volgens Sargent, die *A. splendens* beschreef, dat de bladeren aan de onderzijde grijsviltig en later roestbruin behaard zijn. De mooie bloemkleur is vooral te danken aan de helderrode kelk. De plant van Dirk Benoit, die haar op zijn beurt ooit van Hillier verkreeg, voldoet goed aan de originele beschrijving van Sargent. Met de prachtige scharlakenrode bloemen, die ze ook als jonge plant al produceerde, is het een pronkjuweel in mijn tuin. Ook na de bloei blijft de struik aantrekkelijk met zijn glimmende donkergroene bladeren. Met deze kloon zit het wel goed en hij verdient absoluut grotere bekendheid. Hij draagt terecht de naam 'Splendens', wat schitterend, stralend of zeer fraai betekent. Ook in een kleine tuin kan men er veel plezier van hebben. Het is echter de vraag of ook andere boomkwekerijen dan boomkwekerij 'Pavia' in Nederland en België deze mooie selectie kweken. Een rondblik op diverse sites van botanische instellingen en plantenhandelaren stemt niet vrolijk. In de beschrijvingen is meestal geen sprake van de helderrode bloemkleur en de afbeeldingen tonen ze ook niet. In diverse sites wordt ook nog *Aesculus splendens* als naam gebruikt.

Aesculus pavia 'Splendens', foto Piet de Jong

Aesculus pavia heeft een uitgebreid areaal in het zuiden van de Verenigde Staten en de populaties vertonen nogal grote verschillen in bloemkleur. Karakteristiek voor de soort is de

donkerrode bloemkleur, maar in een aantal populaties is de bloemkleur veel fletser, lichtroze en zelfs geel. *Aesculus splendens* heeft geen natuurlijk areaal en is geheel terecht in de synonymie van *A. pavia* geplaatst, al resteert dus nog een hardnekkig gebruik van de naam. Zo ook in mijn *Hillier Manual* van 1993, waar de soort nog vermeld staat, zij het met de kanttekening dat ze tegenwoordig tot *A. pavia* behoort. In de *Manual* staat ook de opmerking: '*Perhaps the handsomest of the Buckeyes*'. Dit kan een verwijzing zijn naar Sargent en Bean, maar kan ook wijzen op de kloon die Hillier zelf kweekte. Uit Bean blijkt overigens dat er in Engeland ook minder aantrekkelijke planten onder de naam *A. splendens* waren, gezien zijn opmerking: '*At Kew this shrub has proved rather disappointing, its flowers being of a lacklustre(= dof) scarlet, in narrow panicles*'.

De naam *A. splendens* is dus een synoniem en is waarschijnlijk ook nooit, zoals meerdere namen van Sargent, geldig gepubliceerd. De nieuwste *Naamlijst van houtige gewassen* houdt het op *A. pavia* var. *splendens*. Van zo'n botanische variëteit van *A. pavia* met een areaal is al evenmin sprake. In het handelsverkeer zie je deze naam overigens zelden gebruikt.

Interessant is een toer langs diverse Amerikaanse websites om kennis te nemen van de diverse volksnamen voor *A. pavia* en *A. splendens*. *A. pavia* wordt meestal de 'Red Buckeye', soms 'Scarlet Buckeye' en ook wel 'Firecracker'-plant genoemd. Voor *A. splendens* en *A. pavia* 'Splendens' vond ik eveneens 'Red Buckeye' en 'Scarlet Buckeye', maar ook 'Flame Buckeye'. Deze laatste naam is zeker een heel toepasselijke voor de *A. pavia* 'Splendens' van Dirk Benoit. De volksnaam 'Buckeye' (reebokoog) voor een aantal Amerikaanse soorten heeft betrekking op de kleine navel van de zaden, die giftig zijn.

Wat in de diverse beschrijvingen opvalt is dat men het heeft over de rode kleur van de kroon, terwijl juist bij *A. pavia* 'Splendens' en ook meestal bij *A. pavia* het vooral de kelk is die de kleurindruk bepaalt. Die rode kleur is er ook al in het knopstadium.

Mijn exemplaar van *A. pavia* 'Splendens' is na 11 jaar ongeveer 2,5 m hoog. Het is dus geen snelle groeier. De takken gaan wat overhangen. Het blad is bij het uitlopen vrij lichtgeel, in de herfst verkleurt het soms rood. Benoit kweekt deze selectie uitsluitend als struik. Op stam kweken bleek geen succes, omdat dit nogal eens takbreuk gaf. Tot slot wil ik nog opmerken dat de beruchte mineermot in het blad geen trek heeft.